

SAKSPAPIR

Saksnr	Utval	Type	Dato
12/2022	Formannskap/plan- og økonomiutvalet	PS	19.01.2022
06/2022	Kommunestyret	PS	25.01.2022

Sakshandsamar	Arkiv	ArkivsakID
Åse Elin Myking	FA-T24, TI-&13	21/1296

KONSESJONSSØKNAD DALE TRANSFORMATORSTASJON - HØYRING

Vedlegg:

Vedlegg 1 oversikt stasjon

Søknad konsesjon Dale Transformatorstasjon

Dalekvam transformatorstasjon. Høyring av konsesjonssøknad og invitasjon til folkemøte

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak:

Søknaden det er søkt konsesjon til er av vesentleg betydning for innbyggjarar, for natur- og kulturmiljøet og for kommunen si eiga verksemd.

- Omsøkt tiltak medfører store, varige ulemper for nærliggande bustadområde og andre innbyggjarar i kommunesenteret på Dale
- Omsøkt tiltak medfører permanente arealmessige begrensningar i kommunesenteret med store konsekvensar for kommunal vegar. Endringane er permanente og det er avgjerande for kommunen at me får ein einheitleg veg der vegnormalen for utforming av vegen og tilhøyrande anlegg vert fylgd. Det inneber til dømes godkjente løysingar for mjuke trafikantar, for kryss og avkøyrslar og for kommunal bru. Det er ikkje gjort greie for i søknaden korleis krava i veglova skal ivaretakast på kommunal veg.
- Omsøkt tiltak er plassert i eit friluftsområde tett ved Daleelva som er eit viktig laksevassdrag. Det er i liten grad utgreidd konsekvensar for natur og miljø i dette området og turområdet som er tiltenkt som massedeponi. Planar for reetablering av områda med stiar og andre kvalitetar er ikkje synleggjort tilstrekkeleg i søknaden.

- I søknaden er det avsett eit areal M1 til massedeponi m.m. på Dalegarden. Dette er kommunal grunn som er under regulering til framtidig næringsareal. Kommunen har avgrensa med eigna areal til næringsformål og ynskjer at arealet vert tatt ut av konsesjonssøknaden.
- Kommunen har i lang tid etterlyst ein forpliktande dialog med søkjaren av di det er fleire forhold ved dei planlagde tiltaka som burde ha vore avklart med kommunen som ledd i søknadsprosessen. Det gjeld kommunen sitt mynde både som plan- og bygningsmynde, som vegstyresmakt og kommunen sitt ansvar for forureining/folkehelse.
- Kommunen ber difor om at søkjaren vert pålagd å foreta mekling med kommunen med sikte på at dei lokale tilhøva vert betre tatt vare på.

Vaksdal kommune fremjar **motsegn** mot konsesjonssøknaden.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 12/2022

FPØ - Behandling:

Kommunalsjef Åse Elin Myking orienterte om oppdateringar i saksdokument og høyringsuttale etter førre formannskapsmøte.

Formannskapet drøfta saka.

Kommunedirektøren sitt framlegg til vedtak vart samrøystes vedteke.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

Formannskapet si innstilling til kommunestyret:

Søknaden det er søkt konsesjon til er av vesentleg betydning for innbyggjarar, for natur- og kulturmiljøet og for kommunen si eiga verksemd.

- Omsøkt tiltak medfører store, varige ulemper for nærliggande bustadområde og andre innbyggjarar i kommunesenteret på Dale
- Omsøkt tiltak medfører permanente arealmessige begrensningar i kommunesenteret med store konsekvensar for kommunal vegar. Endringane er permanente og det er avgjerande for kommunen at me får ein einheitleg veg der vegnormalen for utforming av vegen og tilhøyrande anlegg vert fylgd. Det inneber til dømes godkjente løysingar for mjuke trafikantar, for kryss og avkøyrslar og for kommunal bru. Det er ikkje gjort greie for i søknaden korleis krava i veglova skal ivaretakast på kommunal veg.
- Omsøkt tiltak er plassert i eit friluftsområde tett ved Daleelva som er eit viktig laksevassdrag. Det er i liten grad utgreidd konsekvensar for natur og miljø i dette området og turområdet som er tiltenkt som massedeponi. Planar for reetablering av områda med

stiar og andre kvalitetar er ikkje synleggjort tilstrekkeleg i søknaden.

- I søknaden er det avsett eit areal M1 til massedeponi m.m. på Dalegarden. Dette er kommunal grunn som er under regulering til framtidig næringsareal. Kommunen har avgrensa med eigna areal til næringsformål og ynskjer at arealet vert tatt ut av konsesjonssøknaden.
- Kommunen har i lang tid etterlyst ein forpliktande dialog med søkjaren av di det er fleire forhold ved dei planlagde tiltaka som burde ha vore avklart med kommunen som ledd i søknadsprosessen. Det gjeld kommunen sitt mynde både som plan- og bygningsmynde, som vegstyresmakt og kommunen sitt ansvar for forureining/folkehelse.
- Kommunen ber difor om at søkjaren vert pålagd å foreta mekling med kommunen med sikte på at dei lokale tilhøva vert betre tatt vare på.

Vaksdal kommune fremjar **motsegn** mot konsesjonssøknaden.

Kommunestyret - Sak 06/2022

KOM - Behandling:

Orientering i saka vart gjort samla for sakene 04/2022, 05/2022 og 06/2022 i starten av møtet.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet si tilråding vart samrøystes vedteke.

KOM - Tilråding/Vedtak:

Søknaden det er søkt konsesjon til er av vesentleg betydning for innbyggjarar, for natur- og kulturmiljøet og for kommunen si eiga verksemd.

- Omsøkt tiltak medfører store, varige ulemper for nærliggande bustadområde og andre innbyggjarar i kommunesenteret på Dale
- Omsøkt tiltak medfører permanente arealmessige begrensningar i kommunesenteret med store konsekvensar for kommunal vegar. Endringane er permanente og det er avgjerande for kommunen at me får ein einheitleg veg der vegnormalen for utforming av vegen og tilhøyrande anlegg vert fylgd. Det inneber til dømes godkjente løysingar for mjuke trafikantar, for kryss og avkøyrslar og for kommunal bru. Det er ikkje gjort greie for i søknaden korleis krava i veglova skal ivaretakast på kommunal veg.
- Omsøkt tiltak er plassert i eit friluftsområde tett ved Daleelva som er eit viktig laksevassdrag. Det er i liten grad utgreidd konsekvensar for natur og miljø i dette området og turområdet som er tiltenkt som massedeponi. Planar for reetablering av områda med stiar og andre kvalitetar er ikkje synleggjort tilstrekkeleg i søknaden.
- I søknaden er det avsett eit areal M1 til massedeponi m.m. på Dalegarden. Dette er kommunal grunn som er under regulering til framtidig næringsareal. Kommunen har avgrensa med eigna areal til næringsformål og ynskjer at arealet vert tatt ut av konsesjonssøknaden.

- Kommunen har i lang tid etterlyst ein forpliktande dialog med søkjaren av di det er fleire forhold ved dei planlagde tiltaka som burde ha vore avklart med kommunen som ledd i søknadsprosessen. Det gjeld kommunen sitt mynde både som plan- og bygningsmynde, som vegstyresmakt og kommunen sitt ansvar for forureining/folkehelse.
- Kommunen ber difor om at søkjaren vert pålagd å foreta mekling med kommunen med sikte på at dei lokale tilhøva vert betre tatt vare på.

Vaksdal kommune fremjar **motsegn** mot konsesjonssøknaden.

Formannskap/plan- og økonomiutvalet - Sak 06/2022

FPØ - Behandling:

Kommunalsjef for Digitalisering, innovasjon og samfunnsutvikling Åse Elin Myking orienterte og svarte på spørsmål om saka.

Juridisk sekretær for Landssamanslutninga for vasskraftkommunar adv. Stein Erik Stinessen svarte på spørsmål.

På vegne av formannskapet la ordførar fram forslag om utsetjing av saka til ekstramøte i formannskapet 19.01.22.

Forslaget vart samrøystes vedteke.

FPØ - Tilråding/Vedtak:

Saka vert utsett til ekstramøte 19.01.22.

Saksopplysningar:

Samandrag/konklusjon (kort om saka)

NVE har sendt på høyring konsesjonssøknad for ny transformatorstasjon på Dale. Statnett har planar om å bygge ny stasjon ved sida av eksisterande transformatorstasjonen på Dale. NVE skal behandle saka og har sendt den til høyring til kommunen.

Planane har monalege konsekvensar for naboar til anlegget og for kommunal veg og kommunale planar. Transformatorstasjonen kjem tett ved natur- og friluftsområdet rundt Daleelva. Det er planlagt massedeponi i Polleruden. Anleggsperioden med massetransport og anna trafikk vil bli krevjande for Dalesamfunnet.

Kommunen meiner at tiltaket medfører store, varige ulemper for nærliggande bustadområde og har vesentleg betydning for andre innbyggjarar i kommunesenteret på Dale, for natur- og kulturmiljøet og for kommunen si eiga verksemd. Kommunedirektøren meiner søknaden har store manglar og tilrår å fremje motsegn.

Bakgrunn for saka

NVE sendte 01.10.21 på høyring Statnett, BKK Produksjon og BKK Nett sin søknad om å bygge ein ny

transformatorstasjon på Dale. Dagens transformatorstasjon på Dale skal rivast når den gamle står ferdig. NVE skriv i høyringsbrevet at

«Dagens anlegg er gammalt og har ikkje kapasitet for den venta forbruksauken i området. Elvevegen må flyttast nærare Daleelva og krysset Sandlivegen/Elvevegen må utbetrast for å kunne gjennomføre anleggsarbeida. Statnett søker om eit deponi på Geitabotn og det vil bli naudsynt å bruke Elvevegen og Sandlivegen til anleggstrafikk i byggjeperioden.

Ny transformatorstasjon vil bli noko større enn dagens stasjon, men vil gje frå seg mindre støy. Statnett, BKK Produksjon AS og BKK Nett AS søker om konsesjon i medhald av energilova.

Statnett SF søker òg om ekspropriasjonsløyve) for naudsynte grunn og rettar for å byggje og drive dei elektriske anlegga, inkludert rett til all naudsynt ferdsel/transport. Samstundes søker Statnett om førehandstiltreding som inneber at grunn og tilkomstrett kan takast i bruk før skjøn er halde. Gjennom høyring av konsesjonssøknaden ønskjer vi å få høyringsinstansane sine synspunkt på planane og forslag til tiltak som kan redusere negative verknader».

Høyringsfristen er utvida til 28. januar 2022.

Søknaden finn du her: <http://www.nve.no/7580/A>

Formelt grunnlag

NVE har sendt konsesjonssøknad på høyring til kommunen

Vurdering og konsekvensar

Nærare om konsesjonssøknaden og konsesjonsbehandlinga

Ny stasjon er planlagt plassert på Statnett sitt areal ved sida av dagens transformatorstasjon. Arealet er i dag LNF område med innmark/slåttemark. Dagens transformatorstasjon skal rivast og arealet skal nyttast til anlegg og bygg av Statnett og BKK (nå Eviny). Statnett har behov for å erverve noko kommunal og privat grunn.

Statnett SF søker etter energilova§ 3-1 om konsesjon for bygging og drift av følgande elektriske anlegg:

- *Ny 420 kV AIS Dalekvam transformatorstasjon med:*
 - *Tre 420 kV felt med doble samleskinner og 2-brytersystem. Feltene vil foreløpig bli driftet på 300 kV*
 - *Ett 132 kV felt uten samleskinne.*
 - *Tre 1-fase-transformatorer (hver på 83,3 MVA, til sammen 250 MVA). Omsetning 300 kV/138 kV (omkoblebar til 420 kV/138 kV). Sjakter for transformatorene.*
 - *Oppstillingsplass for reservetransformator for Evanger og Dalekvam transformatorstasjoner i forlengelse av transformatorsjakter.*
- *Endringer på ledninger gjeldene for:*
 - *300 kV ledningen Evanger – Dale 2:en ny endemast før innstrekking av duplex og toppline til felt.*
 - *300 kV ledningen Dale 2- Arna: En ny endemast før innstrekking av duplex og toppline til felt. Riving av eksisterende endemast.*
 - *Nedklassifisering av 300 kV transmisjonsnett mellom BKK Netts Dale*

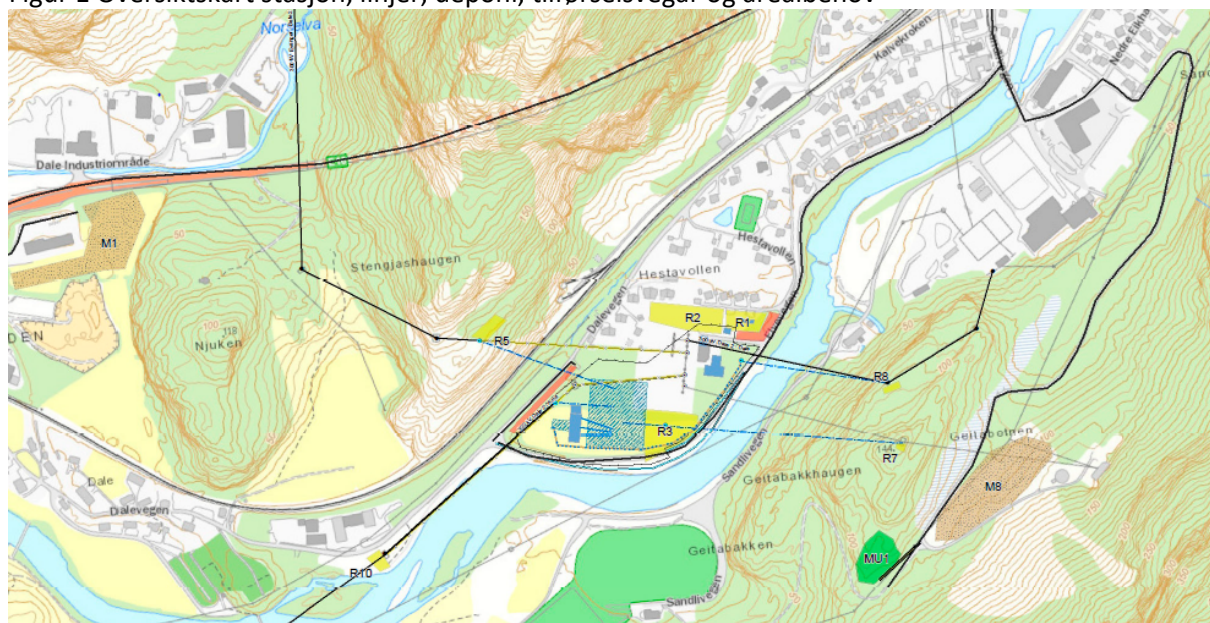
transformatorstasjon og nye Dalekvam transformatorstasjon til distribusjonsnett. Ledningen overtas av BKK Nett og vil driftes på 132 kV.

- *En 350 m lang 132 kV jordkabel fra Statnetts 132 kV bryterfelt til BKK Netts nye 132 kV endemast.*
- *300 kV ledningen Evanger – Dale 2: en ny endemast før innstrekking av duplex og toppline til felt.*
- *300 kV ledningen Dale 2- Arna: En ny endemast før innstrekking av duplex og toppline til felt. Riving av eksisterende endemast.*
- *Nedklassifisering av 300 kV transmisjonsnett mellom BKK Netts Dale transformatorstasjon og nye Dalekvam transformatorstasjon til distribusjonsnett. Ledningen overtas av BKK Nett og vil driftes på 132 kV.*
- *En 350 m lang 132 kV jordkabel fra Statnetts 132 kV bryterfelt til BKK Netts nye 132 kV endemast.*
- *Kontrollhus med servicedel, en etasje, ca. 411 m², som beskrevet i vedlegg 3.*
- *Garasje / lager, en etasje, ca. 125 m², som beskrevet i vedlegg 3.*

Statnett søker etter energilova § 3-1 om konsesjon for etablering av følgende permanente øvrige anlegg:

- Omlegging av ca. 360 m eksisterende vei, Elvevegen, samt avkjøring fra Elvevegen for transformatortransport.
- Etablering av flomtiltak på/ved Elvevegen.
- Etablering av inntil to permanente masselager.
- Etablering av masseuttak på inntil 20.000 m³.
- Etablering av et lavt gjerde for å avgrense eiendom uten høyspenningsanlegg mot bebyggelse.
- Nødvendige arealer inne på transformatorstasjonen; adkomster, lager og p-plasser for drift av anleggene.
- Etablering av ro-ro kai for transformatortransport på sjø, ved Garnes.
- Justering av veikryss Sandlivegen og Elvevegen, ved Elvehuset.

Figur 1 Oversiktskart stasjon, linjer, deponi, tilførselsvegar og arealbehov

Stasjon er innplasser med blått, blå linjer er nye høgspenktaklar. Gule felt er rigg i anleggsfasen. Oransje felt er restriksjonsområde. Brune felt M8 og M1 er permanente massedeponi.

For meir detaljer sjå vedlagte kart.

Kraftleidningar med spenning over 22 kV, transformatorstasjonar og andre større kraftleidningar som krev anleggskonsesjon etter energilova er unntatt frå plan- og bygningsloven, jf. § 1-3 for å sikre en meir effektiv saksbehandling.

Berre *bestemmelsane* om konsekvensutgreiing i kap. 14 og om stadfesta informasjon i kap. 2 gjeld for slike anlegg. Dette betyr at det kan gis konsesjon og byggast anlegg uavhengig av planstatus. Det skal ikkje lagast reguleringsplan eller gis dispensasjon for slike anlegg, og at det ikkje kan vedtakast andre planføresegner.

Kommunar har rett til motsegn og klage. Motsegn kan berre reisast i den perioden konsesjonssøknaden er på høyring, og siste frist for motsegn er høyringsfrist for søknaden. Klage er normalt aktuelt der ein er usamd i vedtaket.

Kommunen har henta inn bistand frå advokatkontoret Lund & Co. som har erfaring frå saksfeltet.

Medverknad og prosess med kommunen

Det er opplyst i konsesjonssøknaden at det har vore fleire møter mellom Statnett og Vaksdal kommune for å avdekke eventuelle interessekonfliktar tidleg.

Statnett tok kontakt med kommunen i februar 2019 om mogelege areal for ny transformatorstasjon. Året etter i mars 2020 inviterte Statnett til eit teamsmøte der dei orienterte om at Statnett sin tomt på Dale var valt, areala kommunen hadde foreslått var for langt frå kraftverket på Dale. I juni var det nytt teamsmøte der Statnett presenterte eit grovt kart over Dale der anlegget var teikna inn og varsla om behov for omlegging av kommunal veg.

Etter dette møtet sendte kommunen fleire innspel og etterspurde skriftleg informasjon og planar, dette kom ikkje. Om hausten vart det halde to teamsmøter der kommunen tok opp ulike tema utan at det kom skriftleg informasjon eller tilbakemelding om at kommunen sine innspel var tatt omsyn til. Kommunen venta seg ein vidare dialog med planar og anna skriftleg dokumentasjon for å finna gode løysingar. Kommunen var ikkje kjent med at søknad var sendt til NVE i januar 2021 før denne kom på høyring første veka i oktober i 2021. Kommunen kan ikkje sjå at dei innspela kommunen tidlegare har tatt opp med Statnett er tatt omsyn til i søknaden.

I samband med høyringa vart det halde møter og synfaring 27.oktober, samt folkemøte på Dale. I etterkant har Statnett og kommunen hatt fleire teamsmøter om ulike tema. Det er først etter dette at kommunen er gjort kjent med det fulle omfanget av prosjektet. For kommunen har det vore svært viktig å få oversikt over korleis tiltaket vil påverke lokalmiljøet i kommunesenteret, og i størst mogeleg grad søkje å avdempe negative verknader.

Kommunen har hatt mange innspel og forslag til løysingar til Statnett i høyringsperioden, men kan ikkje sjå at det er gjort endringar i planar eller søknaden så langt. Eit sentralt krav gjeld omsøkte endringar av kommunal veg. Kommunen er vegmynde og vi har bede Statnett gjere greie for korleis krava i veglova skal ivaretakast på kommunal veg før konsesjonsbehandlina. Statnett hevdar at dette kjem seinare i prosjektet gjennom ein MTA-plan (miljø, transport og anleggsplan).

Kommunen på sin side meiner at søkjaren plikter å greie ut og vurdere alle vesentlege interesser som blir råka av tiltaket i konsesjonssøknaden når det er nødvendig for høyringa og behandlina av søknaden, jf. Energilova § 2-1 «at alle opplysninger som anses nødvendige skal foreligge sammen

med konsesjonssøknaden».

Permanent endring av kommunal veg i kommunesenteret

Veglova § 9 tredje ledd bestemmer at kommunen er vegstyresmakt for kommunale vegar. Vidare følger det av veglova § 10 første ledd at kommunen har eit «*sjølvstendig ansvar for samfunnstryggleik og beredskap for [...] kommunal veg*».

Tiltaket det her vert søkt om medfører vesentlege og permanente endringar av kommunal veg. Avstandskrav og andre krav knytt til sjølve transformatoranlegget i tillegg til andre krav knytt til forvaltning og flaumsikring av Daleelva, samt generelle avgrensingar i areal, medfører at vegen vanskeleg let seg endre i framtida. Dermed er det avgjerande for kommunen at vegnormalar for utforming av vegen og tilhøyrande anlegg vert fylgd. Det inneber til dømes godkjente løysingar for mjuke trafikantar, for kryss og avkøyrslar og for kommunal bru.

Statnett sitt tiltak vedkjem følgande kommunale vegar: Sandlivegen, Elvavegen og Nedre Eikhaugen. Desse vegane er sentrale i kommunesenteret vårt.

Elvavegen

Fleire tiltak er planlagt og det er viktig at Statnett ser på heile vegen, frå krysset Dalevegen/Elvavegen til krysset Elvavegen/ Sandlivegen. Det er viktig å ha ein god einhetleg veg og ein god veggeometri gjennom heile området sidan det vil bli svært vanskeleg å gjere endringar i framtida. Alle tiltak må godkjennast av kommunen som vegmynde.

Omlegging av vegen

Som følgje av manglande plass på eigen tomt ønskjer Statnett å leggje om Elvavegen på eit lengre strekk. Søknad om konsesjon må vere tilstrekkeleg utgreidd. Saka er ikkje tilstrekkeleg utgreidd dersom det er stor fare for at det ikkje er plass til anlegget på tomta. Elvavegen er ein viktig veg for ferdsel på Dale/Dalegården og har mykje trafikk. Kommunen har ansvar for kommunal veg og må stille krav til ei god vegløyising etter dagens krav.

Vegen er einaste tilkomstveg for større køyretøy inkludert utrykkingskøyretøy til Dalegården som følgje av at det kun er persontrafikk som kan passera under jernbanelinja på Dalegården. Vaksdal kommune sin tekniske stasjon med ansvar for drift og beredskap av kommunale vegar, VA-anlegg, gravplassar og andre kommunale bygg og anlegg ligg på nedsida på Statnett si tomt. Det er også eit kommunalt vassbehandlingsanlegg nærare Dalegården, her er ein også avhengig av å ha tilkomst med større køyretøy. Kommunen er dermed heilt avhengig av at Elvavegen er open heile døgnet året rundt.

Området lags elva er eit viktig grøntområde på Dale som vert brukt av mange. Elvavegen blir mykje brukt av turgåarar, besøkande til gravplassen, til trening og av fiskarar knytt til forvaltninga av Daleelva mfl. I dag er det breie og flate areal langs Elvavegen. Dette bidreg positivt til at mjuke trafikantar kan bruka området på ein trygg måte. Statnett har foreløpig presentert løysingar som vil forringa trygg trafikkavvikling etter omlegging av kommunal veg. Blant anna bidreg planlagt rekkverk og gjerde på begge sider av vegen til dette. Det er derfor viktig å ha eit klårt skilje mellom køyretøy og mjuke trafikantar.

Omlegginga av vegen vil blant anna medføre krav om rekkverk mot elva. Rekkverket vil vere naudsynt for trafiksikkerheita, men rekkverket vil bli eit hinder for fiskarane og andre som ferdast til og frå, men også langs elva. Eit fortau kan derfor medføre mindre strenge krav til rekkverket og gjere det lettare å få til eit kompromiss mellom dei forskjellige interessentane i området.

Det er mykje aktiv forvaltning og fiske i Daleelva langs tomte til Statnett. Dette medfører også at det er ein del parkering i området. Statnett sine planar inneber at det ikkje blir moglegheit for dette i framtida. Dei må derfor leggja til rette for parkering andre stadar i området.

Vaksdal kommune krev at krysset Dalevegen/Elvavegen blir utforma i samsvar med gjeldande normalar og at det blir lagt til rette for mjuke trafikkantar i heile kryssområdet.

Heving av vegen og ny avkøyrsløp til Hestavollen som følgje av flaumsikring

Statnett må heve deler av kommunal veg som følgje av flaumsikringstiltak mot Daleelva. Utforming av kommunal veg og ny avkøyrsløp til bustadområdet Hestavollen må utarbeidast etter gjeldande vegnormalar. Sidan dette er ei avkøyrsløp mot bustadområde må det også leggast til rette for at mjuke trafikkantar kan ferdist trygt i området. Konsekvensar av terrengheving, og eventuelle avbøtande tiltak, må kartleggast før endeleg løysing kan godkjennast. Tiltaket må vera del av ei heilskapleg løysing med ein samanhengande veggeometri for Elvavegen.

Kryss Elvevegen/Sandlivegen

Statnett har behov for å utvide krysset. Her er det mykje å ta omsyn til. Krysset har mykje trafikk av både mjuke trafikkantar og køyretøy til

- BKK sine anlegg,
- Turbinen som er fleirbrukshall og undervisningsstad for barn og unge,
- Geitabakken idrettsplass,
- trengssenter
- leikeplass/aktivitetstilbod
- fysioterapi/kommunalt rehabiliteringstilbod i Turbinen
- Elvahuuset som er møte- og serveringsstad
- Bufellesskap/dagsenter
- Bustadområda rundt Sandlivegen, Elvavegen og nedre Eikhaugen
- Kommunen sine tekniske anlegg
- Gravplassen
- Anlegga til Dale Jakt og Fiskarlag
- Anna ferdsel på Sandlivegen, Elvavegen og nedre Eihaugen

I tillegg ligg det mykje infrastruktur som VA-leidningar, høgspenn – og andre kablar i vegen. Statnett sine planar må samkøyrast med kommunen sine planar for m.a. gangveg. Tiltaket skal godkjennast av kommunen som vegmynde. Krysset vil verte hardt belasta av massetransport og anna anleggstransport.

Sandlivegen

All trafikk skal gå i Sandlivegen som er kommunal veg. Vegen har same trafikkbelastning som vist for krysset, i tillegg til anna trafikk i øvre del til private verksemdar, bedehus og kommunale bustader og sjukeheim. Det er uklart kva planar Statnett har for vegen.

I konsesjonssøknaden ligg det inne rundkøyrsløp/snuplass i Sandlivegen. Denne har ikkje godkjent avkøyrsløp til kommunal veg. Ei eventuell framtidig avkøyrsløp må godkjennast av kommunen. Det er antatt at massane i området som er tiltenkt brukt som snuplass ikkje har god nok bereevne for den belastninga som er planlagt. Det er også uvisst om eksisterande infrastruktur (høgspennkablar, VA-leidningar etc.) i bakken vil tåla den planlagde belastninga frå transporten. Snuplassen ligg nært private bustader. Dei vil bli særleg belasta med tanke på støy, støv og trafikk.

Det er ikkje inngått avtale mellom kommunen og Statnett om bruk av dette området.

Kommunal bru over Daleelva

Brua er tenkt brukt til anleggstrafikk i samband med planlagt massedeponi.

Med så stor og ugunstig belastning i forhold til brua sin konstruksjon stiller kommunen spørsmål ved utarbeidd rapport «Bru over Daleelva. Inspeksjon og forsterkningstiltak.». Vaksdal kommune brukar firma med spesialkompetanse for å vurdere tilstanden på kommunale bruer. Kommunen vil be dette firmaet om ei uavhengig vurdering av utarbeidd rapport frå Statnett sin konsulent.

Rekkverket mellom køyrebana og gangfeltet er svært svakt og ikkje i samsvar med dagens krav. Sporingsanalyse tyder på at delar av rekkverket må fjernast for å gje plass til massetransporten. Dette vil auke risikoen for uønska hendingar mellom transporten og mjuke trafikkantar, spesielt skuleelevar som går til og frå Turbinen. Brua sin konstruksjon reduserer sikt lengda betrakteleg, noko som vil vere eit problem for den planlagde transporten. På grunn av siktforholda på brua og fjerning av rekkverk er det naudsynt med avbøtande tiltak for å få løyve til å utføre den massetransporten som er planlagt.

Det er ikkje inngått avtale mellom kommunen og Statnett om brua.

Nedre Eikhaugen

Nedre del av vegen er tenkt brukt i samband med planlagt massedeponi i Polleruden.

Massetransporten vil gå gjennom eit område som er mykje brukt av skuleelevar som er på Turbinen i samband med undervisning. Anleggsbrua er også forbindelsen mellom bustadområda på Kalkvakroken/Hestavollen og Eikhaugen.

Massetransporten vil gå forbi bustadområde i nedre Eikhaugen. Transportavviklinga vil medføre støy- og støvproblem for ein del av bebruarane. Omfanget av transporten medfører utfordrande transportavvikling på grunn av bustader langs vegen og på resten av strekket er det ein bratt og smal turveg/tilkomstveg til deponiområdet. Det er ikkje plass til møtande trafikk og dette er ein populær turveg for lokale bebruarar. Det er ikkje sikt gjennom kurve ved Nedre Eikhaugen 26. Sideterrenget til turvegen er bratt og på delar av strekket er det lågareliggande bygg.

Det ligg kommunale vassleidningar i turvegen opp til deponiet. Desse er avgjerande for drikkevassforsyninga til Dale. Kommunen er avhengig av å kunne nytte vegen som tilkomst til høgdebassenget i Polleruden ved behov.

Vegen og område overfor BKK er rasutsett og det gjekk ras i området i 2021. Store steinar rasa ut og landa i vegen.

Trafikk i anleggsperioden

Anleggsgjennomføringa vil vere ei veldig stor belastning for bygda Dale. Massetransporten skal føregå over fleire månader og det er derfor viktig å ha på plass tiltak som sikrar tryggleiken til dei som bur og ferdast i området. Det er også viktig å påpeika at det er eit omfattande anlegg som skal byggjast etter masseutskiftinga, og at det er omfattande utstyr, varer og personell som skal inn og ut av anleggsområdet gjennom heile byggeperioden. Trafikksikringstiltaka vil derfor måtte vare gjennom nesten heile anleggsperioden. Statnett må sikre tilkomst til alle eigedomar og påkrav sikring for mjuke trafikkantar.

Kommunen har krav om at kommunale vegar må haldast opne i heile anleggsperioden av omsyn til drift og beredskap.

Ut over mjuke trafikkantar og trafikk som alt er nemnt vil vi særleg påpeike omsyn til:

- Bufellesskap/dagsenter i Elvavegen for personar med nedsett funksjonsevne. Ein del av bebuarane arbeider på det kommunale AO-senteret på Dalegarden og vil derfor gå langs Elvavegen for å komma seg til arbeid og langs Sandlivegen for å komma seg på butikk. Det må takast særskilt omsyn til desse bebuarane under heile anleggsperioden.
- Elvahuaset er bygda Dale sin overnattingsplass, her er også servering og møtefasilitetar. Dei har Elvavegen og Sandlivegen på to sider av sin eigedom og vil derfor få ei stor belastning som følgje av anleggstrafikken ned til Statnett sin anlegg. Det må takast særskilt omsyn til denne verksemda under heile anleggsperioden.
- Det er eit aktivt fiske og forskingsarbeid i Dalevassdraget. Dale jakt og fiskelag er eit svært aktivt lag som legg ned mykje arbeid i og rundt elva. Dei arrangerer blant anna opne fiskedagar for barn og unge. Det er også stor aktivitet av fiskarar i elva. All denne aktiviteten føregår i hovudsak langs det som no blir Statnett sitt anleggsområde. Dette er eit område som burde vore skjerma for inngripande tiltak, også gjennom anleggsperioden.

Andre forhold

Søknaden omhandlar eit stort anlegg i eit kompakt sentrumsområde. Den nye stasjonen vil ha høgare spenning og større kapasitet enn tidlegare anlegg. Kommunen meiner fleire forhold burde vore utgreidd betre for å berekne konsekvensane av tiltaket.

Støy

Statnett har lagt ved søknaden ei støyberekning frå transformatoranlegget. Energianlegg behandlast etter energilova og er unntatt plan og bygningslova. I følge Statnett vil anlegget falle inn under industristøy og høgste tillate grenseverdi for støy. Retningslinjene i T-1442 er gjeldande og kommunen antar at denne norma vert lagt til grunn. Statnett har orientert kommunen om at dei vurderer fleire tiltak for å redusere og kome innafor støygrensa.

Kommunen er uroa for støybelastninga for naboeigedomar, for bustadområdet og i frilufta – og grøntområde generelt langs Daleelva. Støy frå transformator vil vera vedvarande alle dagar i året. Me antar også at det er snakk om «rentone» støy som vil gi krav om redusert grenseverdi. Kommunen har bede om at det vert sikra jamlege målingar av støyen. Geografi og vêrforhold kan ha betydning for støyspreiing derfor er det viktig med målingar. Målingar er ikkje lagt til grunn i søknaden.

Me har oppmoda Statnett til å vera open for innløysering av eigedommar som er særleg råka. Desse eigedomane er potensielt også råka av fleire forhold som tap av sol, utsikt og ev også anna forureining frå anlegget.

Etter lov om folkehelse har kommunen ved kommuneoverlegen mynde. Kommunen har kontakta miljøretta helsevern om bistand knytt til støy og andre forureiningskjelder knytt til tiltaket.

I anleggsperioden vil massedepoiet også gje støy både frå massetransport og knuseverk. Knuseverket er plassert høgt i terrenget i forhold til bygda, og fjellveggane kan forsterka støyeffekten i heile bygda. Depoiet si plassering vil også ha negative konsekvensar for bygda i forhold til støv. Steinknusing produserer mykje støv og lokale vindforhold kan flytta mykje støv inn over bustadar og andre bygningar på Dale. Kommunen meiner det bør gjerast støyberekningar for anleggsfasen.

Landbruk, natur og miljø, kulturmiljø

Området for ny transformatorstasjon er avsett til LNF i kommuneplanen. Energianlegg som vert

behandla etter energilova er unntatt krav om dispensasjon frå plan eller krav om reguleringsplan. Kommunen vert pålagt å endre planformålet ved neste revisjon av kommuneplanen.

Ettersom slika anlegg ikkje følgjer kommunal saksbehandling kan me ikkje stille krav knytt til landbruk, natur og miljøforhold. Tiltaket er likevel ikkje unntatt konsekvensvurderingar. Vår faglege vurdering etter gjennomgang av søknaden er at desse forholda ikkje er tilstrekkeleg belyst i søknaden.

Søknaden slår til dømes fast at tiltaket ikkje vil ha konsekvensar for Daleelva. Kommune etterlyser konsekvensutgreiing som dokumenterer dette. Daleelva er ei viktig lakseelv som munnar ut i ein nasjonal laksefjord. Avrenningar eller andre uønska hendingar vil kunne medføre store konsekvensar.

Kommunen har ansvaret for flaumsikring i elva, me er framleis uroa for eventuelle konsekvensar for flaum nedstraums anlegget til dømes mot Dalevegen og pågåande arbeid med utviding av Dale Gravplass.

Område er i dag dyrka mark og me har spilt inn til Statnett krav om god handtering av matjord. Deira svar er at dette blir for krevjande. Me legg til grunn at slike krav vert stilt frå anna myndigheit.

Tiltaket er plassert i eit grøntområde i Dale som brukast aktivt av mange. Kva planar har Statnett for legge til rette området og turvegane langs elva i byggetida og etterpå? Og tilsvarande ved deponiet som er planlagt i Polleruden? Massetransport og knuseverk i eit friluftsområde er problematisk.

I søknaden er det planlagt omfattande helikopterflyging i anleggstida. Dette kan gje støy- og støvplager både for bustader og i turområdet. Landingsplass/parkering for helikopter er planlagt på Dalegarden. Statnett har nyleg orientert oss om at helikopterflyging til anlegget truleg fell bort, i søknaden er det framleis med.

Erverv av eigedommar og rett til oreigning

I søknaden har Statnett lagt til grunn at erverv av kommunal grunn både på Dale og på Dalegarden. Arealet på Dalegarden er innafor området som er tiltenkt som framtidig næringsområde. Kommunen har meldt i frå om reguleringsarbeid og vore tydelege på vårt ønske om at tiltaket vert tatt ut av søknaden. Statnett har varsla munnleg at dei ser på andre mogelege areal som erstatning for dette arealet.

Det ligg ved søknaden ei liste over eigedomar som kan bli råka i periodar eller gjennom erverv eller oreigning. Kommunal vegggrunn og anna er med er. Søknad om oreigning og førehandstiltreding skjer som del av konsesjonssøknaden. Etter vår meining er grunnlaget for oreigning ikkje tilstrekkeleg. Statnett har ikkje tatt kontakt med kommunen om behov for grunn eller varsla det på anna måte. Det er heller ikkje grunngitt behov eller sannsynleggjort tilstrekkeleg vurdering av anna tilgjengeleg areal for ei eventuell oreigning.

Anleggsgjennomføring

Rigg, lagringsplass og andre installasjonar må plasserast slik at det er til minst mogeleg belastning for naboar eller andre innbyggjarar på Dale. Det må heller ikkje hindre fri ferdsel eller avgrense ferdsel til eller for private eller offentlege verksemdar.

Det vil vere behov for å drøfte nærare prosjektet sin betydning for kommunal infrastruktur både i anleggsfasen og permanent, samt korleis utbygger kan avbøte støy og støvplager og andre ulemper over ein lengre anleggsfase. Mellombels bustad kan vera aktuelt for enkelte innbyggjarar.

Det ligg kommunale vass- og avlaupsleidningar samt tilhøyrande kummar i området rundt og på Statnett si tomt. Omlegging av kommunalt anlegg må avklarast med kommunen. Kommunal infrastruktur må sikrast og haldast i god stand i anleggsperioden. Eventuell skadar må rettast opp etter avtale med kommunen.

Kommunen vil oppmode Statnett til å vise rausheit og imøtekome ynskjer frå berørte grunneigarar så langt det lar seg gjere. Plassering av eit slikt anlegg i eit etablert bustadområde i eit «mindre» kommunesenter er krevjande både for innbyggjarar, næring og kommune og det ber med om forståing for.

Oppsummering

Sidan synfaringa har det vore fleire gode arbeidsmøte med prosjektet. Kommunen sit likevel med inntrykket av at prosjektet er ferdig planlagt og at våre innspel ikkje vil føre fram. Munnleg er det skissert nokre mogelege endringar utan at desse er lagt fram som konkrete forslag til endring i søknaden. Det har ikkje kome fram noko nytt skriftleg materiale som kommunen kan legge til grunn. Me har ingen garanti for at våre innspel fører fram i seinare arbeid med MTA-plan.

Vår konklusjon er at Vaksdal kommune må legge konsesjonssøknaden frå januar 2021 til grunn for sin høyringsuttale sidan det ikkje ligg føre nødvendig dokumentasjon som grunnlag for endring av kommunal veg eller som grunnlag for oreigning av grunn.

Me er av den oppfatning at konsesjonssøknaden ikkje stettar kravet til konsekvensutgreiing som skal sikre at omsynet til miljø og samfunn blir tilstrekkeleg ivaretatt. Kravet i energilova om at alle nødvendige opplysningar skal ligge føre saman med konsesjonssøknaden er ikkje oppfylt. Statnett har ikkje gjort greie for korleis krava i veglova skal ivaretakast på kommunal veg før konsesjonsbehandlinga.

Kommunedirektøren har vurdert to alternative framlegg til vedtak:

-Kommunen kan i høyringsuttale be om at NVE utset behandling av søknaden og pålegg Statnett ytterlegare utgreiing med ny frist. Dette alternativet kan NVE etterkomme eller avvise. Kommunen har allereie fått utsett høyringsfrist med tanke på dialog med Statnett, uvisst om det vert gitt på nytt.

-Kommunen fremjar motsegn mot utbygginga før høyringsfristen er ute. Då vert kommunen og Statnett kalla inn til møte(r) for å finne ei løysing. Deretter kan våre krav etterkommast eller avvisast.

Reglane om rett til å fremje motsegn og klage går fram av energilovas § 2-1 der det framgår at plan- og bygningslovas regelverk om motsegn skal tilpassast konsesjonslovane.

«Kommuner kan fremme innsigelse mot forslag til planer i spørsmål som er av vesentlig betydning for kommunens innbyggere, for næringslivet eller natur- eller kulturmiljøet i kommunen, eller for kommunens egen virksomhet eller planlegging» (PBL § 5-4)

Kommunar, fylkeskommunar, Sametinget og statlege fagetatar har motsegn- og klagerett. Motsegn- og klagerett ble tatt inn i energilova «for å sikre disse organers innflytelse og medvirkning i saker om energitiltak» (Jf. Ot.prp. nr. 32 (2007–2008) s. 41.)

Det er fast og langvarig praksis for å vurdere konsesjon etter energilova § 3-1 i lys av kriteria som følger av føremålsbestemmelsen i energilova § 1-2: «Loven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi føregår på ein samfunnsmessig rasjonell måte, av dette skal det tas omsyn til allmenne og private interesser som blir berørt».

Dette krevjar at konsesjonsmyndigheita vekter fordelar og ulemper mot kvarandre.

Kommunedirektøren rår til å fremje motsegn mot konsesjonssøknaden. Søknaden det er søkt konsesjon til er av vesentleg betydning for innbyggjarar, for natur- og kulturmiljøet og for kommunen si eiga verksemd.